

สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร
agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 20 เมษายน 2567

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
เทพรตันไพลิน 63	1	กรมส่งเสริมการเกษตรแนะ “เทพรตันไพลิน 63” พืชสมุนไพรมากคุณค่า ปลูกง่าย ได้ผลเร็ว	ThailandPlus
สถานีสูบน้ำทรุดตัว	2	กรมส่งเสริมการเกษตรกำชับเจ้าหน้าที่อัปเดตสถานการณ์ ฝัาระวังผลกระทบด้านพืช เน้นแจ้งเตือนเกษตรกรทั่วถึง แนะนำวิธีการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า จากเหตุสถานีสูบน้ำทำถั่วทรุดตัว	ThailandPlus

กรมส่งเสริมการเกษตรแนะ “เทพรตันไพลิน 63” พืชสมุนไพรมากคุณค่า ปลูกง่าย ได้ผลเร็ว

นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า อัญชัน เป็นพืชที่มีประโยชน์ ช่วยบำรุงสายตา ลดน้ำตาลในเลือด เพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย และที่สำคัญคือมีสารสำคัญที่มีสรรพคุณทางการแพทย์ อาทิ สารแอนโทไซยานิน สารแอนโทไซยานิน มีสรรพคุณในด้านกระตุ้นการไหลเวียนของเลือด ทำให้เลือดไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และยังช่วยชะลอความเสื่อมของเซลล์ได้เป็นอย่างดีคนไทยใช้ประโยชน์จากอัญชัน ในรูปแบบต่างๆ เช่น ให้เป็นสีผสมอาหาร ใช้ทำเครื่องดื่ม ใช้บำรุงเส้นผม ฯ จึงนิยมปลูกเป็นไม้ประจำบ้าน

กรมส่งเสริมการเกษตรขอแนะนำวิธีการขยายพันธุ์อัญชัน สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การเพาะเมล็ด โดยนำเมล็ดอัญชันแช่ในน้ำสะอาดทิ้งไว้ 12-24 ชั่วโมง เมื่อครบกำหนดนำเฉพาะเมล็ดที่จมน้ำ ไปบ่มต่อในผ้าขาวบางชุบน้ำหมาด ๆ และเก็บไว้ในภาชนะที่มีฝาปิด นาน 24 ชั่วโมง สังเกตได้ว่าเมล็ดจะมีขนาดใหญ่ขึ้น แล้วนำเมล็ดไปเพาะในภาชนะเพาะ โดยใช้วัสดุปลูกเป็นพีทมอส หรือดินผสม ได้แก่ พีทมอส แกลบดำ และขุยมะพร้าว ในอัตราส่วน 1:1:1 คลุกเคล้าให้เข้ากัน นำใส่ในภาชนะเพาะ เช่น ถาดหลุม ขนาดไม่เกิน 104 หลุม หรือถาดเพาะชำ ขนาด 2.5 x 6 นิ้ว รดน้ำให้ชุ่ม หยอดเมล็ดลงในถาดหลุมหรือถาดเพาะชำ หลุมละ 2-3 เมล็ด แล้วกลบวัสดุปลูกทับบาง ๆ รดน้ำอีกครั้ง และควรรดน้ำทุกวันจนกระทั่งกล้ามีใบจริง 2 ใบ จึงย้ายลงแปลงปลูก

วิธีการที่สอง คือ การปักชำ โดยตัดกิ่งอัญชันที่มีลักษณะไม่อ่อนและไม่แก่เกินไป ไม่มีโรคและแมลงรบกวน ความยาวไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร ให้มีข้อตาไม่น้อยกว่า 4-5 ข้อตา แล้วตัดแต่งใบ โดยลิดใบล่างทิ้ง ส่วนใบด้านบนตัดให้เหลือครึ่งใบ นำกิ่งที่ตัดแต่งแล้วไปแช่ในสารเร่งราก และสารป้องกันกำจัดเชื้อรา นาน 20 นาที ก่อนปักชำนำขึ้นมาผึ่งไว้ให้แห้ง เตรียมวัสดุเพาะชำ ได้แก่ หน้าดิน แกลบดำ ขุยมะพร้าว ปุ๋ยคอก อัตราส่วน 1:1:1:0.5 คลุกเคล้าให้เข้ากัน นำใส่ในถุงเพาะชำสีดำ ขนาด 2.5×6 นิ้ว รดน้ำให้ชุ่ม นำกิ่งที่แช่สารเร่งรากและสารป้องกันกำจัดเชื้อราแล้ว มาปักลงในถุงเพาะชำที่เตรียมไว้ โดยให้ส่วนที่ปักลงในวัสดุปลูกมีข้อตาดูดอยู่ 1-2 ข้อตา นำถุงเพาะชำที่ปักชำกิ่งอัญชันแล้วมาใส่ใน ถุงพลาสติกขนาด 20×30 เซนติเมตร แล้วมัดปากถุงให้แน่นนำไปวางไว้ในที่ร่มรำไร หรือเรือนเพาะชำ หมั่นสำรวจไม่ให้ถุงขาด และเมื่อครบ 1 เดือน จึงเปิดปากถุงเพื่อให้ อากาศและให้ต้นอัญชันปรับตัว ประมาณ 5-7 วัน จากนั้นจึงนำต้นอัญชันออกมาดูแลรักษาต่ออีกประมาณ 7-14 วัน จึงนำลงแปลงปลูกได้

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวอีกว่า สำหรับอัญชันพันธุ์ดีที่ กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำ คือ อัญชันพันธุ์ “เทพรัตน์ไพลิน 63” เป็นพืชที่ถูกวิจัยปรับปรุงพันธุ์โดยกรมวิชาการเกษตร โดยมีลักษณะเด่น คือ ให้ผลผลิตดอกสดต่อไร่สูง เฉลี่ย 2,122 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เร็วกว่าพันธุ์ทั่วไปประมาณ 6 วัน และมีปริมาณแอนโทไซยานิน (Anthocyanin) รวมมากกว่าพันธุ์ปลูกทั่วไป 1.5 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักกลีบดอกสด 100 กรัม ด้วยคุณลักษณะและประโยชน์ด้านการแพทย์ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการนำอัญชัน พันธุ์ “เทพรัตน์ไพลิน 63” มาเพาะขยายพันธุ์ให้แก่เกษตรกรที่สนใจสามารถเข้าถึงอัญชัน “เทพรัตน์ไพลิน 63” โดยสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ จุดบริการพืชพันธุ์ DOAE ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่เลขที่ 99/1 หมู่ 5 ตำบลจี่วังงาม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65230 โทรศัพท์ 055 – 906 – 220 หรือต้องการสั่งซื้อพันธุ์พืชชนิดอื่นได้ผ่านช่องทาง “DOAE Marketplace” ทางเว็บไซต์ www.doae.go.th/doae_marketplace ทั้งนี้ รายได้จากการจำหน่ายพันธุ์พืช ผลิตผล และผลพลอยได้ รวมถึงการใช้จ่ายเงินรายได้ จากการจำหน่ายพันธุ์พืช จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตรตามระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตร ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินรายได้จากการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตร พ.ศ. 2562

กรมส่งเสริมการเกษตรกำชับเจ้าหน้าที่อ็อปเดตสถานการณ์ เฝ้าระวังผลกระทบด้านพืช เน้นแจ้งเตือนเกษตรกรทั่วถึง แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จากเหตุสถานีสูบน้ำทำถั่วทรุดตัว

นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า จากเหตุทำนบดินบริเวณจุดก่อสร้างสถานีสูบน้ำทำถั่ว ตำบลบางกรูด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทราทรุดตัว และทำให้มีน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกงไหลเข้าไปปะปนกับน้ำจืดในคลองประเวศบุรีรมย์และคลองสาขานั้น กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำชับให้เกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา และเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการตามมาตรการอย่างเข้มข้น ดังนี้

1. ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวังผลกระทบด้านพืชทุกวัน โดยให้แจ้งเตือนเกษตรกรได้รับทราบค่าความเค็มของน้ำในคลอง และให้คำแนะนำแนวทางในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบที่อาจจะสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่การเกษตร รวมทั้งการขาดแคลนน้ำจืด เพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร
2. ดำเนินการจัดทำชุดข้อมูลค่าความเค็มของน้ำเป็นรายวัน พร้อมชุดองค์ความรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการเริ่มเพาะปลูกข้าวนาปี ในช่วงเดือนพฤษภาคมที่กำลังจะมาถึง พร้อมใช้วิธีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่ทุกราย/ครัวเรือน เพื่อให้ได้รับทราบข่าวสาร มีความเข้าใจ และสามารถขยายผลไปยังผู้อื่นได้
3. กรณีเกิดผลกระทบต่อผลผลิตการเกษตร และสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจครัวเรือน ให้เร่งบันทึกความเสียหาย พร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้การช่วยเหลือ/การเยียวยา ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และให้รายงานกรมส่งเสริมการเกษตรทราบเป็นระยะ

4. ประเมินความเสี่ยงความน่าเสียของน้ำในคลอง โดยเฉพาะในพื้นที่จุดอับ ซึ่งน้ำไม่สามารถระบายได้ตามแรงโน้มถ่วงของโลกเป็นระยะ และประสานแจ้งศูนย์บัญชาการเผชิญเหตุการณ์เพื่อแก้ปัญหาต่อไป และ
5. ให้รายงานข้อมูลผลการปฏิบัติงานต่อศูนย์บัญชาการเผชิญเหตุการณ์ทุกวัน

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวอีกว่า สำหรับแนวทางการรับมือกับน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตร ซึ่งอาจสร้างผลกระทบและความเสียหายให้กับพื้นที่สวนกล้วยไม้ สวนไม้ผลไม้ยืนต้น และพืชอื่น ๆ ได้ โดยผลกระทบของน้ำเค็มที่มีต่อพืช เมื่อเกษตรกรร่อนน้ำที่มีความเค็มมารดต้นพืชจะพบว่า ปลายใบไหม้ ต้นเหี่ยวเฉา ใบเหลือง เป็นอาการขาดน้ำของพืชทั่วไป แต่หากพืชอยู่ในระยะกำลังเริ่มสร้างช่อดอกหรือผสมเกสรจะส่งผลให้ช่อดอกไม่พัฒนาต่อ ไม่เกิดการผสมเกสร ผลผลิตจะลดลงตามมา แต่หากติดผลแล้วก็จะสลัดลูกร่วงทิ้ง สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้เนื่องจากพืชไม่สามารถใช้น้ำได้ตามวัฏจักรปกติตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น เมื่อใช้น้ำเค็มรดให้ต้นพืช จะมีคราบขี้เกลือสีขาวปรากฏอยู่ทั่วสวน

Q สถานการณ์น้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตร เกษตรกรสามารถจัดการปัญหานี้อย่างไรได้บ้าง ?

A ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายนของทุกปี น้ำเค็มจากทะเลสามารถรุกเข้าสู่แม่น้ำ เป็นระยะทางไกลขึ้น เช่น พื้นที่จังหวัดกรุงเทพฯ นครบุรี ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ และนครปฐม ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการใช้น้ำด้านเกษตรกรรม เนื่องจากค่าความเค็ม สูงกว่าค่ามาตรฐานที่พืชรับได้ สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่สวนกล้วยไม้ สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชอื่นๆ

เมื่อใช้น้ำเค็มรดต้นพืช จะเกิดคราบขี้เกลือสีขาวปรากฏอยู่ทั่วสวน ผลกระทบของ น้ำเค็มที่มีต่อพืช ได้แก่ ปลายใบไหม้ ต้นเหี่ยวเฉา ใบเหลือง เป็นอาการขาดน้ำของพืชทั่วไป แต่หากพืชอยู่ในระยะกำลังเริ่มสร้างช่อดอกหรือผสมเกสรจะส่งผลให้ช่อดอกไม่พัฒนาต่อ ไม่เกิดการผสมเกสร ผลผลิตจะลดลงตามมา หากติดผลแล้วก็จะสลัดลูกร่วงทิ้ง สิ่งที่เกิดขึ้น เหล่านี้ เพราะพืชไม่สามารถใช้น้ำได้ตามวัฏจักรปกติตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น กรมส่งเสริม การเกษตรจึงขอแนะนำวิธีการป้องกันเพื่อรับมือเมื่อน้ำเค็มรุกสวนสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ดังนี้

- ### 1.

ติดตามสถานการณ์ เตือนภัยอย่างใกล้ชิด จาก

 - กรมอุตุนิยมวิทยา
 - กรมชลประทาน
 - กรมส่งเสริมการเกษตร
- ### 2.

ปิดประตูระบายน้ำ ในสวน ตนเอง พร้อมสำรองน้ำ และอุดรูรั่วตามแนวคันสวนโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้ น้ำเค็มเข้าร่องสวน
- ### 3.

ขุดสร้างคันดิน ล้อมรอบสวน เพื่อป้องกันการรุกของน้ำเค็ม
- ### 4.

ลอกเลนตามร่องสวน เพื่อเพิ่มพื้นที่ การเก็บกักน้ำและดึงน้ำ จากดินชั้นล่าง ให้ไหลออกมาใช้ได้
- ### 5.

ดูแลการเขตกรรม ในสวน ตนเองอย่างใกล้ชิด ด้วยการตัดแต่งกิ่งที่ไม่จำเป็นออก เพื่อลดการคายน้ำ ไม่ปลูกพืชใช้น้ำมากในช่วงนี้ และใช้วัสดุคลุมโคนต้น เพื่อรักษาความชื้นของหน้าดิน เช่น หญ้า ดงดินกล้วย
- ### 6.

จัดหาแหล่งน้ำสำรอง เพื่อเก็บน้ำจืดจากแม่น้ำ หรือกักเก็บน้ำธรรมชาติ หรือขุดบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำใต้ดินมาใช้
- ### 7.

กรณีน้ำเค็มเข้าสวนแล้ว ให้ใช้ระบายน้ำเค็มออกจากแปลงปลูกให้หมด แล้วจัดหา น้ำจืดมาให้แก่ต้นไม้ผล เพื่อช่วยให้ต้นไม้ผลมีชีวิต อยู่รอดอีกทั้งยังช่วยสร้าง ความเค็มของดินออกไปอีกด้วย
- ### 8.

กรณีเป็นต้นไม้เล็ก ให้พรางแสง เพื่อช่วยลดอุณหภูมิ ที่ผิวต้นและลดการคายน้ำของพืช

กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรจึงขอแนะนำวิธีการป้องกันเพื่อรับมือเมื่อน้ำเค็มรุกสวนสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ดังนี้

1. ติดตามสถานการณ์เตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตรอย่างใกล้ชิด

2. ปิดประตูระบายน้ำในสวนตนเอง พร้อมสำรองน้ำและอุดรูรั่วตามแนวคันสวนโดยรอบเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเค็มเข้าร่องสวน
3. ขุดสร้างคันดินล้อมรอบสวนเพื่อป้องกันการรุกของน้ำเค็ม
4. ลอกเลนตามร่องสวนออก เพื่อเพิ่มพื้นที่การเก็บกักน้ำและดึงน้ำจากดินชั้นล่างให้ไหลออกมาใช้ได้
5. ดูแลการเกษตรกรรมในสวนตนเองอย่างใกล้ชิด ด้วยการตัดแต่งกิ่งที่ไม่จำเป็นออก เพื่อลดการคายน้ำ ไม่ปลูกพืชใช้น้ำมากในช่วงนี้ และใช้วัสดุคลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้นของหน้าดิน เช่น หญ้า ตอต้นกล้วย
6. จัดหาแหล่งน้ำสำรอง เพื่อเก็บน้ำจืดจากแม่น้ำหรือกักเก็บน้ำธรรมชาติ หรือขุดบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้
7. กรณีน้ำเค็มเข้าสวนแล้วให้รีบระบายน้ำเค็มออกจากแปลงปลูกให้หมด แล้วจัดหาน้ำจืดมาให้แก่ต้นไม้ผล เพื่อช่วยให้ต้นไม้ผลมีชีวิตอยู่รอดอีกทั้งยังช่วยล้างความเค็มของดินออกไปอีกด้วย
8. กรณีเป็นต้นไม้เล็กให้ทำการพรางแสงเพื่อช่วยลดอุณหภูมิที่ผิวดินและลดการคายน้ำของพืช

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรขอแนะนำเกษตรกรให้เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตรแบบรายวันได้ด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศจากเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร <https://www.doae.go.th/ข้อมูลสถานการณ์น้ำเค็ม/> เพื่อเตรียมการ ป้องกัน บรรเทาผลกระทบลดความเสียหายจากน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตรของท่านได้อย่างทันที่